

Proces izrade glazbenog videospota za pjesmu "Like Real People Do"

Milas, Marko

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:606274>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-24**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Završni rad br. 867/MM/2023

Proces izrade glazbenog videospota za pjesmu "Like Real People Do"

Marko Milas, 4057/336

Sveučilište Sjever

Odjel za Multimediju, oblikovanje i primjenu

Završni rad br. 867/MM/2023

Proces izrade glazbenog videospota za pjesmu "Like Real People Do"

Student

Marko Milas, 4057/336

Mentor

Robert Geček, izv. prof. art. dr. sc.

Varaždin, listopad 2023. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za multimediju

STUDIJ preddiplomski stručni studij Multimedija, oblikovanje i primjena

PRISTUPNIK Marko Milas

MATIČNI BROJ 4057/336

DATUM 14.10.2023.

KOLEGIJ Vizualna kultura

NASLOV RADA Proces izrade glazbenog videospota za pjesmu "Like Real People Do"

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Creation process of a music video for the song "Like Real People Do"

MENTOR Robert Geček

ZVANJE izv.prof.art.dr.sc

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. dr.sc. Snježana Ivančić Valenko, v.pred. - predsjednica povjerenstva
2. Predrag Krobot, pred. - član
3. izv.prof. art.dr.sc. Robert Geček - mentor
4. doc.art.dr.sc. Mario Periša - zamjenski član
- 5.

Zadatak završnog rada

BROJ 867/MM/2023

OPIS

Proces izrade glazbenog videospota za pjesmu koja ga originalno nema, s naglaskom na umjetnički izražaj kako bi se ciljanoj publici ponudila dodatna, vizualna komponenta za prijenos misli i ideja iz već tematski snažnog glazbenog djela.

U završnom radu potrebno je:

- definirati pojam glazbenog videospota
- opisati stadij predprodukcije (razradu ideje, izviđanje lokacija, prikupljanje potrebne opreme)
- opisati proces produkcije (postavljanje seta u interijerima i na terenu, realizacija planiranih kadrova)
- opisati stadij postprodukcije (organizacija zabilježenog materijala i njegova obrada u video editing aplikaciji)

ZADATAK URUČEN

18.10.2023.

POTPIS MENTORA

Predgovor

Ovim putem zahvaljujem se članovima produkcijskog tima, Viktoriji Zlatar i Toniju Deliću, na ustupljenoj pomoći i podršci s najzahtjevnijim aspektima ovog projekta, ispred i iza kamere. Također se zahvaljujem svima koji su pripomogli realizaciji ovog projekta posudbom potrebne scenske opreme, rekvizita te ustupljanjem prijevoza i smještaja.

Sažetak

Cilj ovog završnog rada je u cijelosti predstaviti proces izrade glazbenog videospota folk/indie pjesme, počevši od inicijalnog razloga, motivacije i ideja, preko generalnog raspisivanja radnje i kadrova, odabira prikladne video opreme, izviđanja lokacija adekvatnih za snimanje, do cjelokupnog procesa produkcije na lokacijama snimanja te konačne video obrade, odnosno postprodukcije.

Ključne riječi: glazbeni videospot, video, produkcija, lokacija, set, kamera, objektiv, pjesma

Summary

The aim of this final paper is to present the entire process of creating a music video for a folk/indie song, starting from the initial reason, motivation and ideas, across general planning of the plot and shots, selection of suitable video equipment, scouting of adequate locations for filming, to the entire production process at the filming locations and the final video editing stage, i.e. post-production.

Keywords: music video, video, production, location, set, camera, lens, song

Popis korištenih kratica

ISO	International Organization of Standards Brzina filma u kontekstu analognog filma, jačina signala u kontekstu digitalnog videa i fotografije.
FPS	frames per second Broj slika u sekundi videozapisa.
DVP	Digitalna videoprodukcija Izborni kolegij smjera „Multimedija, oblikovanje i primjena“ na Sveučilištu Sjever.
XLR	External Line Return Vrsta fizičkog audio konektora.
ND	neutral density (filter) Vrsta filtera za kameru, smještena ispred s prednje/stražnje strane objektiva ili direktno ispred senzora kamere.
EF	Electronic Fokus Vrsta prihvata za objektiv tvrtke Canon.
M42	Vrsta vijčanog tipa prihvata za objektiv, imenovana po dimenziji metričkog navoja promjera 42 milimetra.
SD	Secure Digital Vrsta prijenosne memorije često korištena u fotoaparatom i videokamerama.
F	F-broj ili F-stopa, označava otvor blende objektiva.
SLR	single-lens reflex (camera) Vrsta fotoaparata koji tipično koristi sistem zrcala i prizme.
K	Kelvin Oznaka za mjeru temperature svjetla.
DIY	do it yourself „Uradi sam“, u kontekstu samostalne izrade predmeta.

Sadržaj

1.	Uvod.....	9
2.	Pojam glazbenog videospota.....	Error! Bookmark not defined.
3.	Praktični dio (stil – Naslov 1)	11
3.1.	Početa faza.....	Error! Bookmark not defined.
3.2.	Razrada.....	Error! Bookmark not defined.
3.3.	Izviđanje lokacija	Error! Bookmark not defined.
3.4.	Korištena oprema	Error! Bookmark not defined.
3.5.	Priprema	Error! Bookmark not defined.
4.	Produkcija i postprodukcija	Error! Bookmark not defined.
4.1.	Glavna faza produkcije.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.	Dodatni produkcijski termini	Error! Bookmark not defined.
4.3.	Završetak produkcije	Error! Bookmark not defined.
4.3.	Postprodukcija.....	Error! Bookmark not defined.
5.	Zaključak.....	39
6.	Literatura.....	41
	Popis slika	41

1. Uvod

Glazbeni videospot je postao neizostavna komponenta u cjelokupnom procesu distribucije glazbe, osobito u posljednjih tridesetak godina. Iako ima jasne marketinške i financijske ciljeve, zbog svoje audiovizualne prirode također povećava doseg izvođača te njegovog glazbenog opusa. S druge strane, glazbi kao auditivnom mediju daje dodatnu komponentu koja je u stanju proširiti ili ojačati incijalne ideje s kojom se kreira i izvodi te na taj način ciljanoj publici omogućiti potpunije iskustvo slušanja, kao i bolje razumijevanje onoga što sluša.

Ovaj završni rad opisat će opširan proces kreacije umjetnički orijentiranog glazbenog videospota. Na samom početku opisan je pojam glazbenog videospota te njegovi idejni temelji postavljeni u drugoj polovici 20. stoljeća kojih se industrija, kao i ovaj projekt, drži i danas.

Prikazan je razvoj događaja koji dovodi do ideje o snimanju spota te razrađivanju vizualnih ideja koje se u istom žele prikazati. Segment s odabirom lokacija daje dodatnu uvid u ovakav projekt te dokazuje da se rizik ponekad isplati. Kako bi se pokrila i tehnička strana priče, opisana je većina korištene opreme poput kamere, monitora, nekoliko objektivna i ostalih potrebnih dijelova za funkcionalnu produkciju. Proces realizacije zamišljenih kadrova na predviđenim lokacijama raspisan je u tri čina, iz kojih je vidljivo da, bez obzira na pripremu unaprijed, valja voditi računa o nepredvidivim okolnostima te osigurati termin za potencijalna dodatna snimanja. Konačno, opisan je proces organizacije zabilježenih materijala te obrade istih u odjeljku s postprodukcijom, nakon čega je projekt završen.

2. Pojam glazbenog videospota

Glazbeni videospot (eng. *music video*) podrazumijeva videozapis koji uključuje glazbenu pozadinu ili album s vizualnim materijalima proizveden u promotivne ili umjetničke svrhe. Moderni glazbeni spotovi uglavnom se koriste kao marketinško sredstvo s namjerom prodaje glazbenih djela. Ovakav oblik videa uglavnom se prikazuje na televizijskim programima glazbene tematike ili na streaming platformama kao što je YouTube, a u rijetkim slučajevima i u kinima.

Iako se početak ere glazbenih spotova uglavnom povezuje s usponom televizijskog programa MTV u prvoj polovici 80-ih godina prošlog stoljeća, odnosno jubilarnim prikazivanjem spota pjesme „Video Killed The Radio Star“, kao i popularnim spotovima benda Queen nekoliko godina prije, važno je napomenuti kako je svojevrsni kamen temeljac modernog glazbenog spota postavljen još 1964. godine tijekom snimanja filma *A Hard Day's Night*, kronološki prvog u nizu filmova benda The Beatles. Riječ je o filmu takozvanog *mockumentary* žanra, gdje se izmjenjuju igrane scene komedije i dijaloga s glazbenim brojevima. Redatelj filma, Richard Lester, zaslužan je za vizualni jezik ovog filma, koji se, iako ni po čemu nov ni revolucionaran, ističe zbog činjenice da do tog trenutka nije bio uparen s popularnom glazbom. Naime, Lester je uvelike zaslužan za rasprostranjenost tehnika poput brzih rezova, snimanja „iz ruke“ (bez korištenja stativa), intervjuiranja osoba u pokretu, ubrzanih rezova u dijalogu, glazbe u pozadini dokumentarne radnje, odnosno temelja modernog stila. ^[1] Lester je, uz navedeno, nesumnjivo pionir režije i obrade glazbenih scena – tehnike poput rezanja kadra u ritmu pjesme (eng. *cutting on the beat*) te kombinacije kadrova benda tijekom koncerta i tijekom drugih nepovezanih aktivnosti čine osnovnu formulu modernog glazbenog spota. ^[2]

Moderan glazbeni spot uglavnom podrazumijeva niz kadrova benda ili glazbenika tijekom izvođenja glazbenog djela u kombinaciji s odvojenom radnjom kojoj je cilj pobliže predočiti subjektivne teme, iako nije rijetkost da realizacija spota ode u bilo koju od ovih krajnosti, to jest da prikazuje samo bend ili glazbenika tijekom performansa, odnosno da prikazuje narativu bez glazbenika (nalik kratkom igranom filmu).

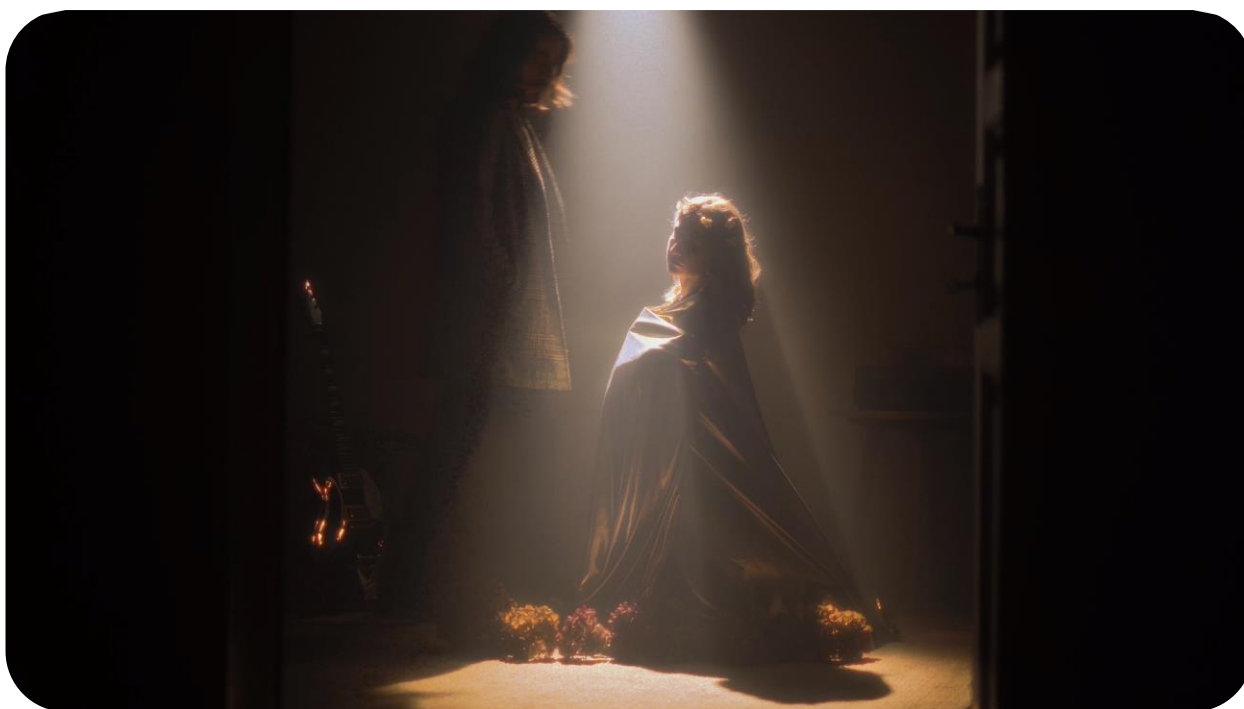
Izuzev neosporivih materijalnih namjera, cilj glazbenog spota je vizualno predočenje (uglavnom snažnih) ideja i emocija koje glazbeno djelo obuhvaća te, shodno tome, izazivanje emocija kod ciljane publike.

3. Predprodukcija

3.1. Početna faza

Inicijalna ideja za izradu cjelokupnog projekta predstavila se krajem 2022. godine prilikom produkcije sličnog uratka, odnosno snimanja kratke video reklame za potrebe ispitnog zadatka kolegija „Digitalna videoprodukcija“ (DVP). Kako je bila riječ o jednominutnoj reklami za imaginarni glazbeni album snimanoj nalik glazbenom spotu, većina kadrova je bila fokusirana na umjetnički izražaj. Također, odabrana glazbena pozadina bila je „To Be Alone“ (originalni autor Andrew Hozier-Byrne), pjesma koja, izuzev nekoliko snimaka uživo, nema službeni videospot.

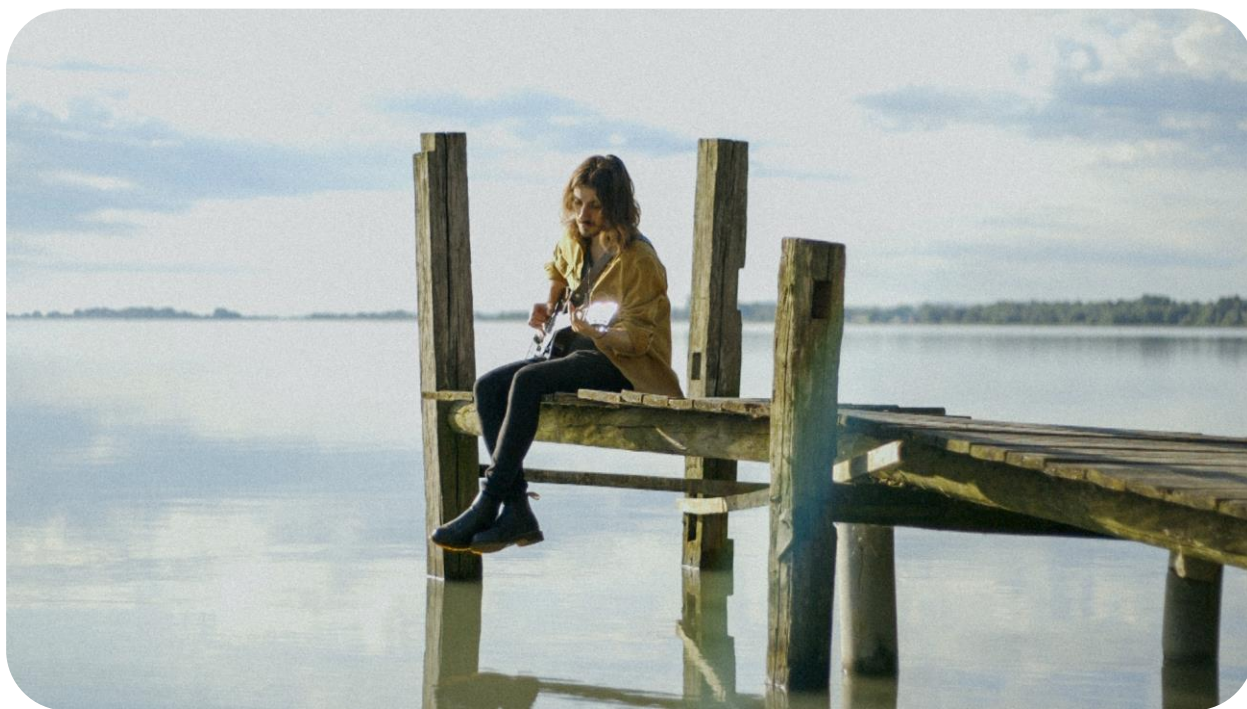
Budući da se stadij produkcije odvijao u zadnjim danima godine, neke od inicijalnih ideja, uključujući snimanje kadrova u eksterijerima i prirodi, su zbog vremenskih neprilika morale biti odbačene.

Slika 1. Kadar iz ispitnog zadatka „Love, Death & Everything In Between“

Nakon uspješne premijere videa, pozitivnih dojmova kolega te pohvale profesora popraćene idejom da se korišteni materijal pretoči u završni rad, nastala je ideja za izradu ovog projekta. Zbog osobnog uvjerenja da je prethodni projekt finaliziran te da bi dodatni materijali samo narušili njegovu vrijednost, odlučeno je da se razrade neke od prethodno odbačenih ideja te iz njih kreira potpuno novi glazbeni videospot.

S druge strane, izbor korištenog glazbenog djela se, nakon uspješnog ispitnog rada, predstavio sam po sebi. Naime, u suradnji s kolegama sam već godinu dana prije nastojao za vlastiti YouTube kanal snimiti obradu pjesme „Like Real People Do“ istog autora s pripadajućim videospotom, doduše bez dovoljnog angažmana i prevelikog uspjeha. Dobri rezultati s ispitnim radom na kolegiju DVP su poslužili kao potrebna motivacija za posljednji pokušaj s dotad neuspjelim projektom.

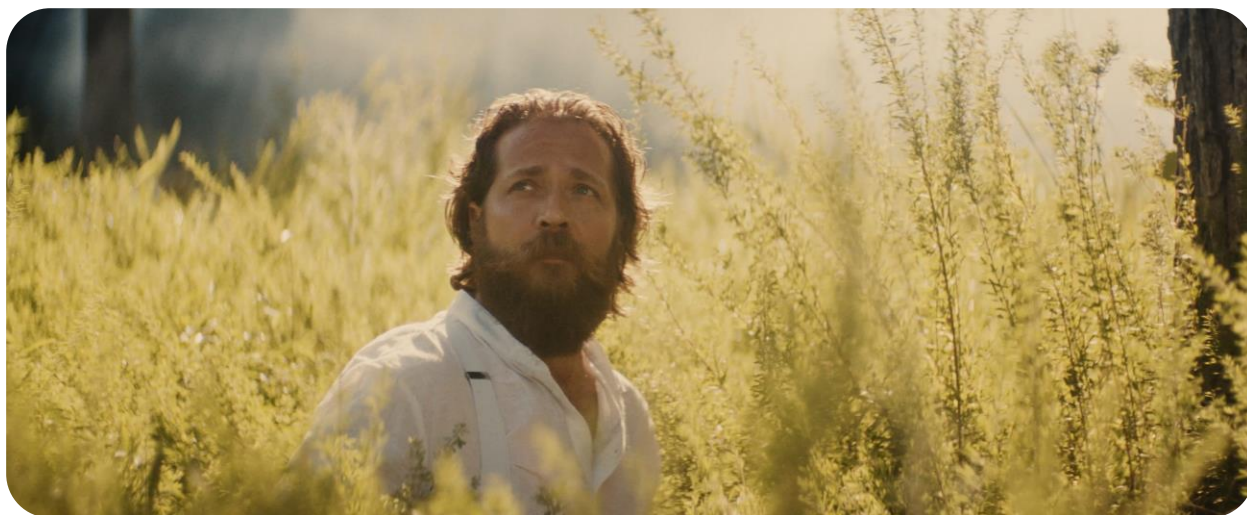

Slika 2. Kadar iz prvotnog pokušaja snimanja spota pjesme „Like Real People Do“

3.2. Razrada

Budući da je prethodno spomenut ispitni rad za kolegij „Digitalna videoprodukcija“ u svojoj cijelosti bio sniman u interijerima, na samom početku je odlučeno da se radnja za aktualni spot prebaci u eksterijere, odnosno u prirodu. Tematika pjesme „Like Real People Do“, kao i većina ostatka autorovog glazbenog opusa, slušatelja subjektivno smješta u neka prošla vremena, preplavljena osjećajima nostalgije, svetosti, smrti i ljubavi. ^[3]

Kao dodatna inspiracija za vizualni jezik projekta poslužili su glazbeni videospotovi za pjesme „Angel Band“ (autor Tyler Childers) te „Go“ (autori The Black Keys), kao i prethodni pokušaji realizacije „Like Real People Do“ videospota. Dodatni motivi pronađeni su u tematski sličnim fotografijama na Pinterestu.

Slika 3. Kadar iz spota pjesme „Angel Band“

Slika 4. Kadar iz spota pjesme „Go“

U ovom stadiju donesena je odluka da radnja spota balansira dvije tematski odvojene narative. Prva narativa, s uporištem u pomalo tmurnoj stvarnosti, prikazuje telefonski razgovor dvoje ljudi gdje su izgovorene riječi zapravo tekst korištene pjesme. Jedna je osoba smještena u interijeru (dnevnoj sobi) intimne atmosfere i osvjetljenja, dok je druga u eksterijeru (za telefonskom govornicom), obje u kasnim noćnim satima.

Druga narativa prikazuje iste likove, doduše u idiličnoj atmosferi pitoreskних eksterijera – šuma, livada i jezera. Dnevno svjetlo i saturirane boje trave i vodenih površina predstavljaju suprotnost prethodnoj narativi. Doduše, ovaj segment rezerviran je za dijelove pjesme gdje nema

izgovorenog teksta, već samo instrumentalne pozadine te vokalnih harmonija zbora. Sukladno tome, u ovom dijelu se fokus postavlja više na neverbalnu radnju te sinkronizirano sviranje melodije gitare.

3.3. Izviđanje lokacija

Potruga za idealnim lokacijama započinje u ožujku 2023. godine na području Varaždina. Budući da je prethodno bilo odlučeno da se najznačajniji kadrovi snimaju u prirodi, potrebno je pronaći adekvatne lokacije u blizini šuma, livada i jezera, kako bi vizualnim dojmom pobudili emocije prikazane u pjesmi.

Nakon nekoliko obilazaka šireg varaždinskog područja, toka rijeke Drave i okolice biciklom u rasponu od tri tjedna, uzimajući u obzir stanje prirode u ožujku te nadolazeću promjenu na bolje konkretnim početkom proljeća, zaključeno je da nijedna lokacija u blizini vodenih površina nije adekvatna. Potraga se potom prebacuje na područje rijeke Bednje na predjelu Ludbrega, kao i okolne šumske površine. Kako je nedovoljan broj lokacija uopće ušao u uži izbor, odlučuje se da snimanje na području Ludbrega i okolice bude rezervna opcija, a da se potraga za idealnim lokacijama nastavi.

Značajan pomak u ovom stadiju projekta dolazi u ideji da se produkcija prebaci na gotovo suprotan kraj države, odnosno na područje Imotskog i okolice, ponajprije zbog impresivnih prirodnih fenomena poput dvaju jezera, ali i zbog rodbinskih veza, a k tome i osiguranog smještaja tijekom cjelokupnog trajanja produkcije.

Ovakav geografski pomak, iako objektivno nabolje, u praksi znači da izviđanje lokacije, grubo planiranje kadrova i testovi s kamerom nisu mogući te da realizacija cjelokupne produkcije nije stopostotno sigurna. Ipak, provjera potencijalnih lokacija preko društvenih mreža ipak daje nadu u uspjeh.

3.4. Korištena oprema

Nakon rješenja nedoumica oko lokacija snimanja te samog sadržaja koji se nastoji zabilježiti, potrebno je razmisliti o opremi koja će se koristiti tijekom snimanja. U tekstu ispod bit će predstavljeni najvažniji tehnički elementi produkcije te opisan razlog odabira istih.

Canon EOS C100 Mark I

EOS C100 je digitalna cinema kamera proizvedena od strane tvrtke Canon, originalno predstavljena javnosti 2012. godine. Glavne značajke ove kamere su Canonov Super 35 mm CMOS senzor, EF priključak objektiva (sukladno tome i kompatibilnost sa svim EF, EF-S te EF Cinema objektivima), tri ugrađena ND filtera ispred senzora, ugrađeni pomični zaslon, HDMI izlaz te dva utora za SD kartice. Povrh toga, cjelokupni paket uključuje i ručku na vrhu kamere koja sadrži ugrađeni stereo mikrofon te dva Neutrik XLR ulaza s pripadajućim pretpojačalima. Bitne softverske značajke uključuju AVCHD video kodek, Canon Log gamma profil boje te pomoćne funkcije poput waveform monitora (metoda vizualne reprezentacije ekspozicije slike) te focus peakinga (vizualna reprezentacija fokusa).^[4]

Sve navedeno čini C100 jednom od rijetkih cinema kamera koje predstavljaju zaokruženu cjelinu – za početak rada dovoljna je samo baterija i jedna SD kartica.

U slučaju snimanja ovog projekta, C100 je bio logičan izbor zbog više faktora. Primarno, većina dostupnih objektivna koristi EF prihvat kompatibilan s ovom kamerom. Nadalje, uzevši u obzir lokacije snimanja, dug vijek trajanja Canonovih baterija iz BP serije (koje C100 koristi) znači da ne treba ovisiti o V-mount baterijama (koje su standard video industrije), produžnim kablovima ili generatorima. Također, prethodno spomenuti AVCHD video kodek odlikuje iznimno mala veličina konačnih snimaka bez kompromisa kvalitete.

Posljednji, a ujedno i najvažniji razlog izbora ove kamere je u cijelosti subjektivan. Iako se radi o uređaju starom više od deset godina koji ni po kojem mjerilu danas nije konkurentan, osobito uzevši u obzir trenutačne cinema kamere visokih rezolucija i frameratea, tehničke karakteristike nisu sve. Slika koju je s ovom kamerom moguće zabilježiti, iako limitirana na rezoluciju od 1920x1080 piksela, se odlikuje oku ugodnim bojama te nalikuje na sliku kakvu je moguće dobiti na analognom filmu, što je standard kojem osobno težim.

Slika 5. Tijelo Canon EOS C100 Mark I cinema kamere (Izvor: Canon)

Blackmagic Video Assist 5“

Video Assist je prijenosni monitor i snimač tvrtke Blackmagic Design. Glavne fizičke značajke ovog uređaja su pet inčni zaslon svjetline od 300 nita i rezolucije 1920x1080 piksela, SDI i HDMI video ulazi i izlazi te dva utora za Canon LP baterije. Sam uređaj također posjeduje focus assist, waveform monitor te false color funkcije za jednostavniju kontrolu slike. ^[5]

Iako je Video Assist primarno namijenjen kao snimač, što u praksi znači da korisnik uopće ne mora snimati na memoriju unutar kamere, ova funkcionalnost za projekt nije bila bitna. Kako nijedan kodek u kojem uređaj snima ne poboljšava kvalitetu finalne slike u vidu rezolucije ili boje već samo povećava konačnu datoteku, cjelokupno snimanje odrađeno je na SD kartice unutar same kamere. Doduše, veličina Video Assista, svjetlina ugrađenog zaslona te točnija reprodukcija boja (u odnosu na monitor kamere) omogućuju lakše i ugodnije iskustvo snimanja operateru kamere, osobito u uvjetima jakog dnevnog svjetla, što ga automatski čini referentnim monitorom.

Slika 6. Blackmagic Video Assist 5“ monitor/snimač (Izvor: Blackmagic Design)

Helios 44-2 58 mm F/2.0

Helios-44 je serija standardnih objektiv za SLR fotoaparate proizvedena u Sovjetskom Savezu pod imenima nekoliko tvrtki od 1958. do 1999. godine. Zbog navedenog perioda proizvodnje te iznimno velikog broja proizvedenih objektiv, kopije su danas lako dostupne. ^[6] Model o kojem je ovdje riječ je vjerojatno najpopularnije izdanje spomenute serije, odnosno Helios 44-2. Riječ je o manualnom 58 mm objektivu maksimalnog otvora blende F/2.0 s M42 prihvatom. Iako je na tijelu objektiv vidljiv serijski broj, datiranje nije jednostavno. Doduše, u komunikaciji s nekoliko drugih korisnika zaključeno je da bi moglo biti riječ o modelu iz 70-ih godina.

Iako strukturno inferioran naspram većine modernih „oštrih“ Sigma, Canon ili Sony objektiv, glavni razlog odabira ovog objektiv, kao i prethodno spomenute C100 kamere, leži u slici koju je njime moguće dobiti. Velik dio starijih objektiv je, u usporedbi s prosječnim modernim objektivom, optički vrlo jednostavan, koristeći manji broj staklenih elemenata s manje premaza. U slučaju Heliosa, ova kombinacija u uvjetima blende otvorene na F/2.0 rezultira slikom koja je relativno oštra u centru, ali čija oštrina gradualno opada prema rubovima. Iako je ovakav nesavršeni, odnosno „mekani“ tip slike nepoželjan za većinu snimanja (produkt video, naprimjer), kvalitete koje Helios pokazuje su subjektivne prirode te idealne za umjetnički izražaj, primjerice unutar snimaka gdje je potrebno dobiti „sanjivu“ atmosferu. Spomenutu atmosferu dodatno naglašavaju prirodne, oku ugodne boje koje ovaj objektiv proizvodi. S korisničke strane, objektiv je nesumnjivo sovjetske proizvodnje, robusne metalne građe s teškim prstenom fokusa, što u krajnosti omogućava precizno i točno fokusiranje. Kako se radi o objektivu relativno bliskom standardnoj žarišnoj duljini od 50 mm, u startu se pozicionirao kao prvi izbor za većinu projekta.

Slika 7. Helios 44-2 58 mm F/2.0 prime objektiv (Izvor: Bali Film Gear Rental)

Mir-1B 37 mm F/2.8

Mir je serija ruskih objektiv za fotoaparate proizvedena od strane raznih proizvođača unutar Sovjetskog Saveza od kasnih 50-ih godina 20. stoljeća. ^[7] Model korišten unutar ovog projekta je Mir-1B, manualni 37 mm objektiv maksimalnog otvora blende F/2.8 s M42 prihvatom.

Odlikuju ga karakteristike slike gotovo jednake spomenutom Helios 44-2 objektivu – oštar centar i mekani rubovi slike te prirodne boje. U praksi se kadrovi snimani kombinacijom spomenutih objektiv relativno dobro poklapaju te je uglavnom potrebna minimalna korekcija boje.

Mir-1B je odabran kao logičan korak nakon Heliosa, kako bi se mogao pokriti veći opseg kadrova bez potrebe za udaljavanjem od subjekta.

Slika 8. Mir-1B 37 mm F/2.8 prime objektiv (Izvor: Kamerastore.com)

Canon EF 75-300 mm F/4-5.6

Canon EF 75-300 je telefoto objektiv s četverostrukim povećanjem, autofokusom te EF prihvatom. Fleksibilna žarišna duljina pokriva sve od 75 do 300 mm, što omogućava zabilježavanje fotografije izdaleka, bez fizičkog približavanja subjektu. [8]

Iako je riječ o relativno standardnom budžetom zoom objektivu bez retro šarma prethodno spomenutih ruskih manualnih objektivna, ovaj objektiv je ipak poslužio za zabilježavanje nekoliko kadrova gdje fizički nije bilo moguće prići bliže subjektu.

Slika 9. Canon 75-300 mm F/4-5.6 telefoto objektiv (Izvor: Canon)

KnightX Split Diopter

Split diopter filter je vrsta filtera za objektivne koji omogućava korisniku da odjednom drži fokus na dvije udaljene točke unutar kadra (jedna blizu objektivna, druga udaljena od njega). U suštini, riječ je o prepilanom komadu konveksnog stakla koji se postavi ispred objektivna

sukladno željenom efektu – uobičajeni rezultat je raspored subjekata na suprotne polovice kadra, budući da sredina (zbog same prirode stakle) bude zamućena, odnosno van fokusa.

Slika 10. KnightX Split Diopter filter za objektiv (Izvor: AliExpress)

E-Image stativ s fluidnom glavom

Kako je većina snimljenog materijala uključivala nepokretne kadrove, kameru (sa svom pripadajućom opremom) je bilo potrebno postaviti na stativ. Idealno rješenje se predstavilo u vidu robusnog video stativa s fluidnom glavom. U ovom slučaju riječ je o proizvodu tvrtke E-Image – kako je stativ posuđen, a informacije o istom na internetu nisu dostupne, o točnom modelu je moguće samo nagađati.

Doduše, odlikuju ga značajke većine kvalitetnih video stativa. Ponajprije, čvrsta metalna građa s nogama na podizanje u dva stadija, što pokriva scenarije većine ozbiljnih produkcija. Zatim, stativ je opremljen fluidnom glavom koja omogućava glatko pomicanje kamere lijevo-desno te gore-dolje, a svaku od spomenutih osi je moguće zaključati te regulirati otpor.

Iako pomalo težak i nezgrapan, stativ služi svrsi, osobito na terenskim snimanjima, te ga je moguće nesmetano koristiti i s krupnijim kamerama od Canon C100 bez straha da će popustiti pod težinom.

Aputure Amaran H528W

H528W je LED panel balansiran na temperaturu dnevnog svjetla od 5500K. Panel proizvodi snop svjetla širine 75 stupnjeva sa svjetlinom od 1220 luxa koji je moguće fino podešavati od 0% do 100% jačine. Napajanje je moguće putem strujnog adaptera ili Sony NP-F baterija.

Panel dolazi s dva filtera – bijelim difuznim filterom za omekšavanje svjetla te narančastim tungsten filterom za promjenu temperature svjetla iz 5500K u 3200K. ^[9]

Kako određeni kadrovi projekta zahtijevaju umjetno svjetlo, bilo kao glavni izvor ili u svrhu naglašavanja ambijentalne rasvjete, Aputure panel se predstavio kao logičan izbor unatoč dostupnosti objektivno bolje rasvjete; uzevši u obzir samu veličinu panela (koja otprilike

odgovara originalnom Apple iPad tabletu), jačinu i kvalitetu svjetla koje proizvodi te činjenicu da tijekom rada proizvodi jako malo topline.

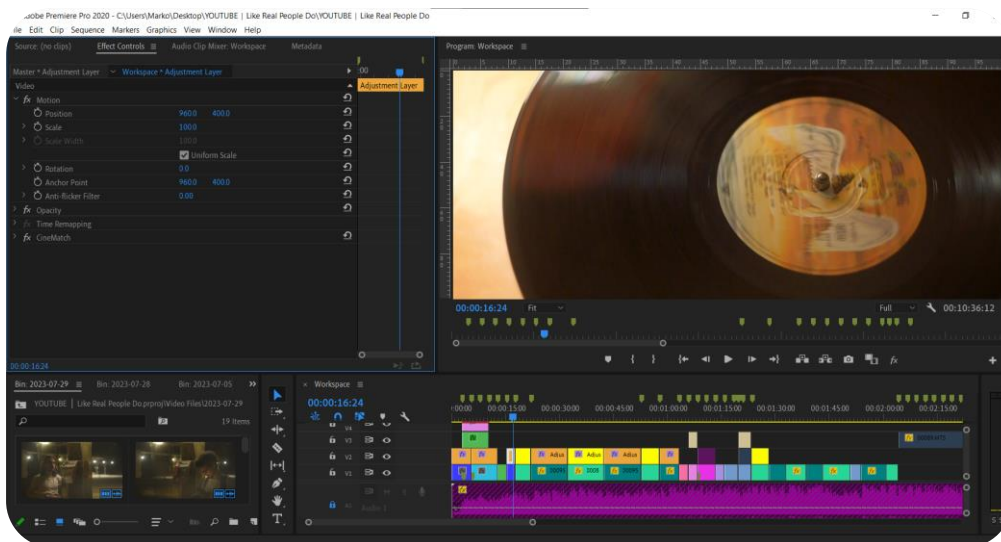

Slika 11. Aputure Amaran H528W LED panel bez sloja difuzije (Izvor: Signals)

Adobe Premiere Pro 2020

Adobe Premiere Pro je softverska aplikacija za nelinearnu obradu videozapisa razvijena od strane Adobe Inc. unutar Adobe Creative Cloud paketa. Originalno predstavljen 2003. godine kao nasljednik Adobe Premiere softvera te namijenjen profesionalnoj video obradi, Premiere Pro se danas smatra industrijskim standardom. ^[10]

Iako je originalna zamisao bila finalizirati projekt unutar DaVinci Resolve video editing softvera zbog intuitivnijeg pristupa obradi boje, presudila su tehnička ograničenja računala te je odlučeno da će postupak obrade ipak biti odrađen unutar izdanja Adobe Premiere Pro softvera iz 2020. godine. Doduše, desetak godina osobnog radnog iskustva unutar Adobe paketa programa te relativno dobra integracija s ostalim programima poput Adobe Photoshopa znači da cjelokupan projekt može biti odrađen bez problema.

Slika 12. Primjer Adobe Premiere Pro projekta

3.5. Priprema

Raspored životnih, poslovnih i akademskih obveza uvelike utječe na početak produkcije te je odlučeno da period od 4. do 13. lipnja bude rezerviran za realizaciju većine projekta. Shodno navedenom, period od nekoliko tjedana prije početka projekta podrazumijeva pripremu sve potrebne opreme.

Kako većina projekta ovisi o ruskim objektivima specifičnih karakteristika te trenutno nekompatibilnih s odabranom kamerom, prvi je korak osposobiti ih za rad. Spomenuti objektiv, Helios 44-2 i Mir-1B, koriste M42 prihvat objektiv, dok Canon C100 na tijelu ima priključak za EF objektiv. Srećom, za rješenje ovakvih problema postoje adapteri za korištenje M42 objektiv na EF kamerama. Kako se prilikom produkcije adapter ne bi morao stalno prebacivati s jednog objektiv na drugi, kupljena su dva.

Slika 13. Adapter M42 objektiv na EF tijelo kamere (Izvor: FotodioX)

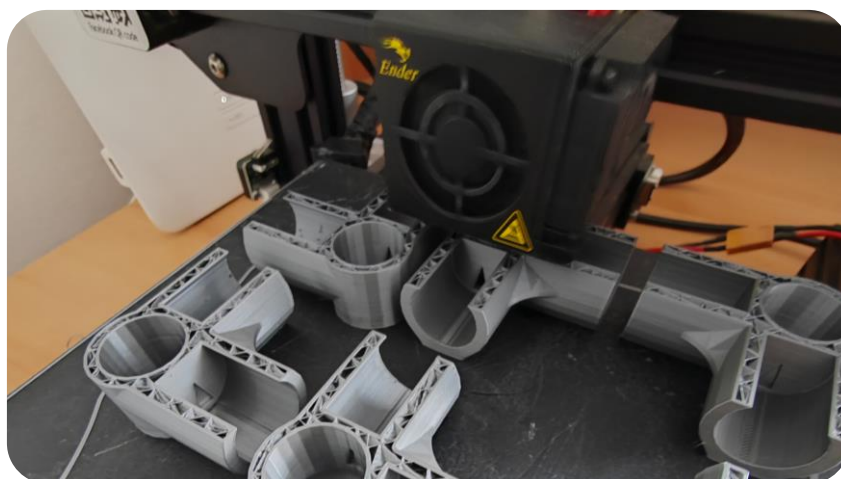
Također, važno je napomenuti kako se radi o relativno malim objektivima s teškim prstenovima fokusa, što u uvjetima terenskog snimanja može otežati rad. Nasreću, ovaj problem

riješeno je zahvaljujući pomoći kolegice s 3D printerom – nakon nekoliko verzija realizirana su dva plastična prstena/zupčanika koji se postavljaju preko postojećeg prstena fokusa na objektivu.

Slika 14. Helios 44-2 objektiv s 3D printanim prstenom fokusa na setu

Vođena je briga i o rasvjeti – iako su dva Aputure Amaran H528W LED panela već prethodno isprobana te je ustanovljeno da su adekvatan izbor za projekt, svjetlo koje daju je i dalje potrebno oblikovati sukladno potrebama scene, odnosno imati mogućnost kontrole snopa i oštine svjetla. Kako je već utvrđeno prilikom asistencije na snimanju projekta kolege, idealan alat za difuziju video svjetala je jednostavna bijela zavjesa za tuš. Doduše, na setu je potrebno imati mogućnost jednostavnog pomicanja difuzora, stoga kreće izrada adekvatnog okvira. Još jednom, kao i u slučaju s objektivima, DIY pristup se predstavlja kao najlogičnija opcija te se okvir izrađuje od nekoliko komada aluminijskih cijevi (štapovi za metle) te plastičnih L-spojnicu izrađenih na 3D printeru.

Slika 15. Proces 3D printanja plastičnih spojnica okvira za difuziju

Zbog prethodnih poteškoća s korištenjem Blackmagic Video Assist monitora u uvjetima jakog svjetla te generalnog snimanja tijekom dana, pomoću 3D printera izrađen je dodatak monitoru u svrhu smanjenja odbljeska.

Dan prije polaska spakirana je kamera sa svom pripadajućom opremom, video stativ s fluidnom glavom, svi potrebni objektivi, svjetla te stativi za svjetla, kao i sva ostala dodatna oprema za olakšavanje rada na setu. Kako bi se postigao odgovarajući ugođaj, spakirani su i potrebni rekviziti poput gramofona, starog telefona, ambijentalne rasvjete, električne gitare te lampaškog pojačala.

Prvi i drugi dan po dolasku u okolicu Imotskog provedeni su u provjeri prethodno dogovorenih lokacija te potrazi za potencijalnim dodatnim lokacijama.

Plan za sam početak je izvidnica jedne od ključnih lokacija produkcije, Modrog jezera, krškog fenomena specifične plave boje te oscilirajuće razine vode. Kako je neposredno prije dolaska pala velika količina kiše, bilo je ključno odmah provjeriti vodostaj kako bi se zaključilo je li snimanje moguće ili ne. Iako je vodostaj narastao do rekordne razine te je većina staze do dna jezera bila pod vodom, ispostavilo se da su uvjeti naprosto idealni, budući da je površina jezera narasla do omanjeg odmorišta nasred staze te na taj način stvorila ambijent pogodan za planirane kadrove.

Slika 16. Prikaz vodostaja iznad lokacije snimanja na Modrom jezeru

Drugi dan započinje provjerom nekoliko šumskih lokacija u okolini Zmijavaca te obilaskom toka rijeke Vrljike. Ostatak dana rezerviran je za odlazak na jezero Ričice, takozvano Zeleno jezero. Riječ je o lokaciji o kojoj nemamo prethodnih informacija; nasreću, svojim prostranim livadama i velikom vodenom površinom i više nego odgovara potrebama produkcije.

Slika 17. Prikaz lokacije snimanja na jezeru Ričice

4. Produkcija i postprodukcija

4.1. Glavna faza produkcije

Unatoč temeljitoj pretrazi lokacija razrađenoj u gornjoj stavci, službena produkcija i prvi kadrovi kreću u zatvorenom prostoru. Ispostavlja se da lokacija privremenog smještaja produkcijskog tima svojim namještajem iz 60-ih godina prošlog stoljeća gotovo pa savršeno odgovara jednom od planiranih segmenata telefonskog razgovora, stoga je donesena spontana odluka kreiranja seta u dnevnoj sobi.

Nakon nekoliko testnih kadrova te različitih postava kadra, konačan rezultat daje željenu intimnu atmosferu – zavjese zagasito žute boje, stolić za kavu s interesantnim uzorkom mramora, gramofon na lijevoj strani stola, stolna lampa s narančastim sjenilom za ugodni ambijent, pepeljara te subjekt s telefonskom slušalicom u ruci na desnom kraju stola. Kako svjetlo koje pruža stolna lampa nije dovoljno za osvjetljenje subjekta, s lijeve strane kadra se postavlja Aputure LED panel s dvostrukim slojem difuzije ispred kako bi se postigla optimalna kvaliteta svjetla. Svrha ovog svjetla je imitacija, odnosno naglašavanje efekta ambijentalne rasvjete na licu subjekta te predmetima na stolu. Kako bi se minimizirao utjecaj LED panela na ostatak scene, osobito na zavjese u pozadini, neposredno van kadra postavljen je komad crne tkanine. Isto je učinjeno na desnoj strani kadra, doduše ovdje sa svrhom dobivanja sjene na strani lica subjekta bliže kameri, odnosno za kreiranje trodimenzionalnog efekta unutar scene te dodatnog odvajanja subjekta od pozadine.

Slika 18. Kadar s testiranja postava scene

Kako bi se scena stola maksimalno odvojila od pozadine, korišten je objektiv Helios 44-2 s potpuno otvorenom blendom, a stativ i kamera su postavljeni na drugi kraj dnevne sobe nekoliko metara dalje. Usred stadija probe, odnosno tijekom pregledavanja jedne od snimaka, donesena je odluka da se cjelokupan projekt kadrira uzimajući u obzir CinemaScope omjer slike, odnosno omjer stranica 2.40:1. Riječ je o omjeru slike kojega uglavnom koristi Hollywood primjenom posebnih anamorphic objektivna koji sliku rastežu preko senzora kamere drugačije od tradicionalnih objektivna, ali koji je moguće imitirati jednostavnim rezanjem slike. Iako ovakva metoda, odnosno „jeftini“ trik, rezultira gubitkom dijela slike, osobno smatram da daje specifičan izgled krajnjem proizvodu. Dakle, slično kao i s odabirom inferiornih kamera i objektivna, razlog je subjektivne prirode. Ovoj odluci pripomaže i Blackmagic monitor, odnosno mogućnost dodavanja transparentnih okvira preko slike za asistenciju pri kadriranju.

Napravljene su posljednje probe, podešen je balans bijele boje kamere te ISO vrijednost sukladno svjetlu unutar scene. Kako se radi o segmentu spota gdje je potrebno sinkronizirati otpjevani tekst s pjesmom, unutar scene postavlja se mobitel s kojega svira glazba. Za kraj preostaje samo pokrenuti snimanje te napraviti nekoliko snimaka sukladno tekstu i koreografiji.

Kako cjelokupna scena ne bi bila ograničena na jedan kadar te kako bi se postigao kontekst scene, napravljeno je nekoliko dodatnih bliskih kadrova biranja telefonskog broja. Raspored elemenata za prvi kadar ostaje isti, jedino se kamera pomiče bliže stolu. Drugi kadar prikazuje istu radnju sa strane, doduše specifičan je po tome što su igla gramofona te ruka s telefonskim brojčanikom zajedno u fokusu. Za postizanje željenog efekta u kameri koristi se split diopter filter na spomenutom Helios objektivu. Budući da nitko u timu nije imao prethodnog radnog iskustva s ovakvim filterima, do krajnjeg rezultata došlo se metodom pokušaja i pogreške, odnosno pomicanja fokusa na objektivu te fizičkog pomicanja predmeta unutar scene za optimalni raspored po pravilu trećina.

Slika 19. Bliski kadar s dvije točke interesa postignut korištenjem split diopter filtera

Nastavak produkcijskog procesa slijedi odlaskom na Modro jezero. Kako se radi o geografski specifičnoj lokaciji (krškom jezeru) popularnoj među turistima i lokalnim stanovništvom, osobito u ovo doba godine, potrebno je voditi računa o vremenu snimanja kako bi se izbjegli uvjeti jakog osvjetljenja te grupe ljudi. Nasreću, u ranim jutarnjim satima nema nikoga, stoga postavljanje opreme i snimanje testnih kadrova prolaze uglavnom bez problema, izuzev zahtjevne pješačke ture s opremom u ruci i na leđima produkcijskog tima. Po spuštanju na dno jezera, ispostavlja se da neočekivani benefit činjenica da je vodostaj jezera pao za otprilike tri metra u odnosu na posljednji put, što otvara nove mogućnosti kadriranja te proširuje rang kretanja subjekta ispred kamere.

Sam cilj je snimiti nekoliko kadrova polaganja cvijetnog vijenca u jezero – kako se koristi samo jedna kamera, zadatak produkcije i talenta je osigurati kontinuitet svih aspekta scene. Važno je napomenuti da ovaj stadij produkcije u cijelosti ovisi o uvjetima na dnu jezera, budući da, zbog dvočlanog tima te geografskih specifičnosti lokacije snimanja, korištenje opreme poput svjetala te materijala za usmjeravanje i oblikovanje istog nije moguće.

Iako je niži vodostaj jezera otvorio mogućnost kretanja po većem dijelu pješačke staze, a k tome i kadriranja, za pojedine kadrove je ipak potrebno razmišljati izvan okvira. Naime, kako je i dalje riječ o relativno uskoj stazi, a koriste se objektivni na kameri opremljenoj Super 35 senzorom (što u ovoj kombinaciji znači da se ne koristi puno vidno polje objektivna), za šire kadrove potrebno se udaljiti od subjekta penjanjem na suhozid ili spuštanjem do same površine vode. Sukladno zahtjevima pojedine scene, izmjenjuju se Helios 44-2 i Mir-1B objektivni.

Slika 20. Detaljni kadar polaganja vijenca u jezero snimljen Helios 44-2 objektivom

Slika 21. Širi kadar odozgora, zabilježen Helios 44-2 objektivom

Nakon uspješno snimljenog segmenta spota na Modrom jezeru, produkcija se nastavlja na području akumulacijskog jezera Ričice, takozvanog zelenog jezera. Cilj ovog produkcijskog aspekta je zabilježiti instrumentalni dio glazbenog performansa kombinacijom dokumentarnih i igranih tehnika.

Kako je ova lokacija pristupačnošću dijametralna suprotnost prethodnoj, svu je potrebnu dodatnu opremu, poput električne gitare te lampaškog Fender Twin Reverb pojačala, moguće automobilom dovesti direktno na mjesto namijenjeno za postavu scene.

Prvi zadatak je pronaći idealnu lokaciju usred polja u blizini jezera te postaviti kadar sukladno ranije dogovorenim zahtjevima – kompozicija subjekta po pravilu trećina za udaljeniji kadar, a centralna za bliži. Iako su vremenski uvjeti bili zadovoljavajući i produkcija blagoslovljena ranojutarnjim suncem, mjestimični oblak ipak može narušiti kadar pa je potrebno

voditi računa o balansu bijele boje (ovdje uglavnom između 5000K i 6000K, sukladno promjenama osvjetljenja) te ISO vrijednosti. Kako dovoljno glasan i razgovijetan zvuk uvelike olakšava audio sinkronizaciju u postprodukciji, tijekom snimanja pjesma svira preko Bluetooth veze s automobilom, kako bi ugrađeni stereo mikrofoni u ručki kamere zabilježili zvuk. Jedino što preostaje je pozicionirati se unutar kadra s gitarom te s glazbenom pozadinom iz automobila odsvirati potrebne dijelove pjesme. Snimljena su dva kadra, oba korištenjem spomenutog Helios objektiva zbog većeg otvora blende u odnosu na Mir objektiv. Doduše, u uvjetima danjeg svjetla otvor blende od F/2.0 u kombinaciji sa Super 35 senzorom gotovo uvijek rezultira preeksponiranom slikom, stoga je u svakom trenutku bio korišten jedan od ugrađenih ND filtera unutar kamere. Glazbeni performans unutar svakog od snimljenih kadrova ponovljen je nekoliko puta, kako bi tijekom postprodukcije mogućnost izbora adekvatne snimke bila veća.

Slika 22. Široki kadar sa subjektom smještenim u lijevu trećinu

Slika 23. Uži kadar sa subjektom smještenim u sredinu

Slijede kadrovi dokumentarno-igrane prirode, gdje se glazbeni performans nastavlja, ali je u sceni prisutan i drugi subjekt s odvojenom radnjom. U praksi, kadar prikazuje dvoje likova koji sjede na gitarskom pojačalu unutar polja, gdje lijevi na električnoj gitari svira instrumentalne linije korištene pjesme, a desna plete vijenac od cvijeća, lajtmotiv spota nagoviješten u prethodnom stadiju produkcije. Budući da produkcijski tim obuhvaća dvoje ljudi koji se oboje nalaze ispred objektiva, potrebno je unaprijed napraviti sve izmjene poput fokusa, balansa bijele boje i ISO vrijednosti te cjelokupnu scenu ponoviti više puta, kako bi se osigurala barem jedna adekvatna snimka.

Slika 24. Široki dvoplan dokumentarno-igrane prirode

Po analizi zabilježenog materijala primijećeno je kako Canon C100 pri manualnom odabiru balansa bijele boje (barem u uvjetima snimanja kakvi su ovdje prikazani) ima tendenciju pomicanja boje slike, odnosno *tinta*, prema zelenim tonovima. Kako zbog vremenskih ograničenja na setu nije bilo moguće rješavati spomenuti problem detaljnim istraživanjem naprednih postavki kamere, odlučeno je da se boja popravi u postprodukciji, što bi u određenoj mjeri svakako bio slučaj.

Iako je u ovom stadiju snimljeno još dodatnog *B-roll* materijala za veću fleksibilnost unutar postprodukcije, proces nije potrebno objašnjavati budući da, naspram svega dosad opisanog, nema velike produkcijske zahtjeve te je odrađen uglavnom spontano.

Nakon postavljenog seta sa stolom, telefonom i gramofonom unutar dnevnog boravka na prvom danu produkcije, spontana odluka produkcijskog tima bila je da se isti replicira u eksterijeru, odnosno na livadi prethodno korištenoj za snimanje glazbenog performansa. Inicijalna namjera bila je analizirati prethodnu postavu seta, uzeti sve njegove dijelove i rekvizite

te ih transportirati na jezero Ričice, gdje bi se set potom rekreirao vodeći računa da svi detalji izuzev pozadine ostanu isti. Kako je bio omogućen pristup benzinskom generatoru, osiguralo bi se dotok struje rasvjeti na setu, kao i rekvizitima poput gramofona te ambijentalne stolne lampe.

Iako pomalo ambiciozan, osobito zbog transporta stola s kamenim elementima, ovaj potez bi cjelokupnu produkcijsku vrijednost spota podigao za razinu više. Iako je rekonstrukcija seta u eksterijeru krenula obećavajuće, od njenog finaliziranja je bilo nužno odustati zbog nepredvidivih obiteljskih okolnosti, što je u konačnici rezultiralo i završetkom ovog produkcijskog stadija te povratkom tima u Varaždin.

4.2. Dodatni produkcijski termini

Kako se iznad opisana scena u eksterijeru nije uspjela realizirati tijekom inicijalne produkcije na području Imotskog i okolice, nedugo nakon odlučeno je da se zbog potrebe spota ista realizira u okolici Ludbrega. Nakon dana potrošenog u izviđanju lokacija, produkcija se idućeg popodneva premješta na lokaciju u šumi.

Kako nisu dostupni isti rekviziti kao prije (ponajprije stol te lampa), potrebno je blago izmijeniti ideju, ali tematski ostati na istom tragu. Rezultat je scena nasred šumske čistine, gdje osoba sjedi na panju s telefonom u ruci te ambijentalnim svjetlom kraj sebe, kako bi se postigao sličan ugođaj. Nakon testiranja nekoliko pozicija kamere, postavljaju se dva svjetla, jedno pod kutem s desne strane za osvjjetljenje subjekta, a drugo iza, za odvajanje cjelokupne scene od pozadine.

Slika 25. Prikaz scene telefonskog razgovora u šumi

Budući da je i unutar ove scene potrebno sinkronizirati izgovoreni, odnosno otpjevani tekst, između subjekta i mikrofona kamere postavlja se mobitel kako bi ga obje strane mogle čuti. Kako je set postavljen u šumi tijekom popodnevnih sati, valja voditi računa o ekspoziciji kamere – iako pomicanje sunca u ovom trenutku nema veliki utjecaj na osvjetljenje subjekta, ipak je vidljivo u pozadini. Nakon uspješno obavljenog testa, preostaje uključiti snimanje te u suradnji s osobom ispred kamere ostvariti najbolju moguću koreografiju. Kao i prije, napravljeno je više pokušaja za veću fleksibilnost u kasnijim stadijima.

4.3. Završetak produkcije

Završetak produkcijskog procesa predviđen je za snimanje zadnje potrebne scene, odnosno druge strane već snimljenog telefonskog razgovora. Kako je ideja tematski i vizualno odvojiti se od interijera dnevne sobe te šumske čistine, odlučeno je kako će se preostala scena snimiti za telefonskom govornicom u noćnim satima. Nasreću, izviđanje ovakvog tipa lokacije odrađeno je već prije za drugi projekt te je odabrana ugašena telefonska govornica pored autobusnog kolodvora u Varaždinu.

Budući da se radi o javnoj površini u blizini centra grada, odabir termina snimanja je ključan. Također, kako se radi o telefonskoj govornici koja je dulji niz godina van funkcije te vizualno neatraktivna, proces pripreme seta kreće temeljitim čišćenjem obje strane pleksiglasa kako bi se postigao željeni izgled u konačnom kadru.

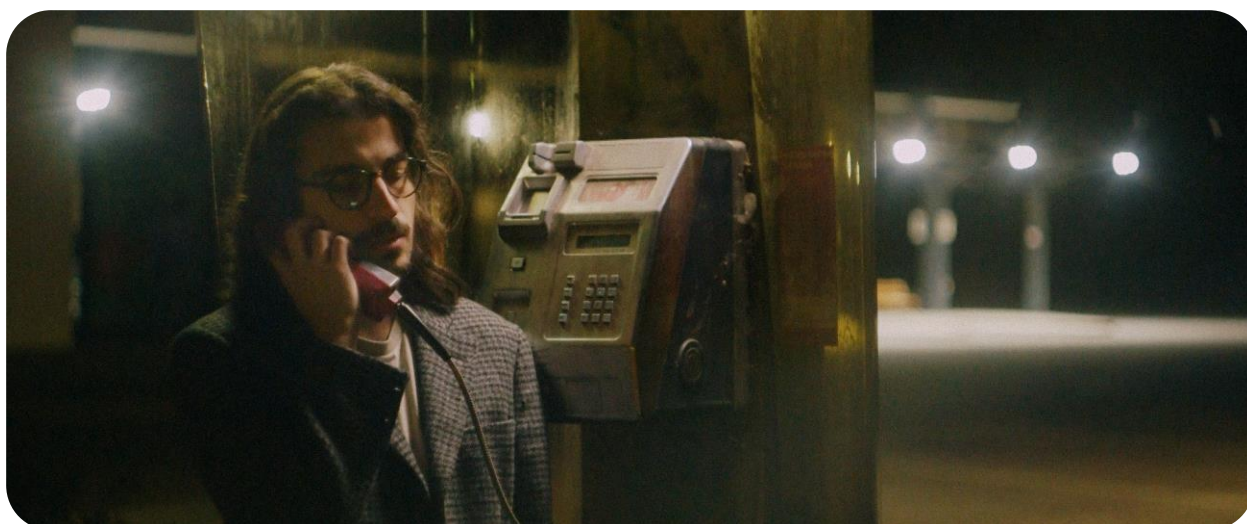
Nakon postavljanja unaprijed planiranog kadra (sa subjektom za govornicom, kadriranim po pravilu trećina), slijedi postavljanje rasvjete, u ovom slučaju dva Aputure LED panela s baterijama. Kako se radi o relativno nezahvalnoj lokaciji za skrivanje svjetala te pripadajućih stativa, ponajprije zbog činjenice da je uglavnom transparentna, potrebno je razmišljati izvan okvira. Nakon nekoliko isprobanih postava svjetla (s ciljem dobivanja glavnog osvjetljenja na dijelu lica subjekta udaljenijem od kamere te pozadinskog svjetla za dodatnu dimenziju) te konzultacije produkcijskog tima, dobiven je rezultat vidljiv u konačnom proizvodu. Naime, glavno svjetlo je postavljeno blago pod kutem iznad same govornice (s pripadajućim stativom skrivenim iza neprozirnog dijela), a odgovarajuća difuzija svjetla postignuta je korištenjem bijelog difuzijskog filtera te prašnjave površine pleksiglasa same govornice. Pozadinsko svjetlo donosi svoj set izazova - kako je subjekt gotovo naslonjen na prozirni „zid“ govornice, potrebno je pronaći odgovarajuće rješenje za dobivanje adekvatne količine svjetla kombinacijom fizičke udaljenosti panela od subjekta te intenzitetom. Korištenje stativa također ne dolazi u obzir budući da je vidljiv kroz pleksiglas. Rješenje problema postignuto je korištenjem SmallRig artikulirajuće ruke (eng. *magic arm*) na koju je montiran

LED panel te stezaljkom (eng. *clamp*) koja sve zajedno drži pričvršćenim za vrh telefonske govornice.

Slika 26. SmallRig artikulirajuća ruka sa stezaljkom (Izvor: SmallRig)

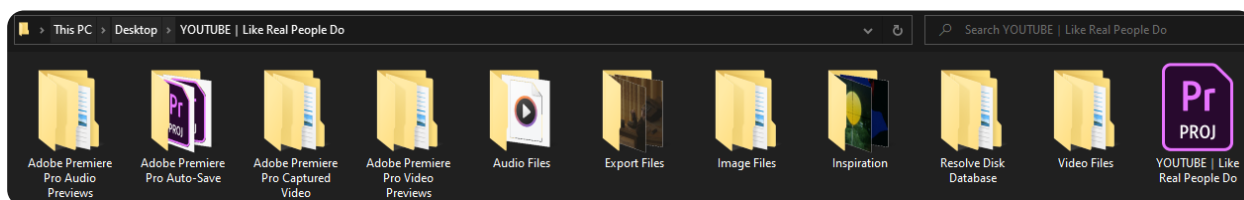
Nakon finaliziranog postava scene, preostaje još jednom proći tekst pjesme s pripadajućom koreografijom te pričekati da se protok pješaka i prometa smanji. Kako je snimanje odrađeno iza ponoći, nije bilo potrebno dugo čekati, stoga je pokrenuto snimanje te je cjelokupan kadar ponovljen više puta s omanjim varijacijama za olakšanu postprodukciju.

Slika 27. Prikaz konačnog postava scene

4.4. Postprodukcija

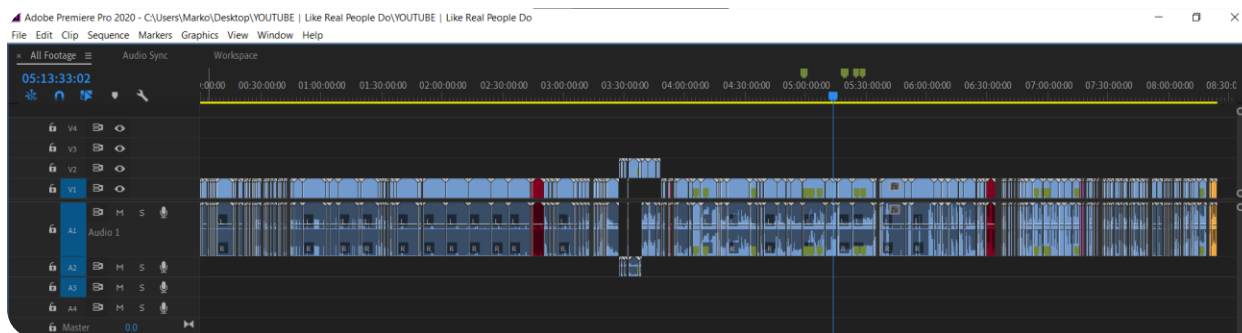
Sav zabilježeni materijal prebacuje se na računalo s Adobe Premiere Pro softverom gdje kreće završni stadij projekta. Iako je postprodukcija stvar individualnog pristupa gdje je određeni zadatak moguće riješiti na više načina, većina video editora će se složiti kako je organizacija materijala ključan čimbenik. Shodno navedenom, za potrebe čitavog projekta kreira se folder u kojem će se nalaziti svi potrebni materijali – iako ovaj korak pridonosi organizaciji i preglednosti, također olakšava slanje projekta na drugo računalo ili prijenosnu memoriju, osobito u profesionalnom radu. Unutar glavnog foldera se potom smještaju odvojeni folderi za korištene video, audio materijale te eventualne fotografije. U slučaju ovog projekta prisutno je još nekoliko foldera koji nisu namijenjeni za korištenje unutar Adobe Premierea, ali su bitni za ostatak projekta. Cjelokupan video materijal u ovom slučaju organiziran je po datumu snimanja, gdje svaki dan ima zasebni folder.

Slika 28. Raspored materijala unutar glavnog foldera projekta

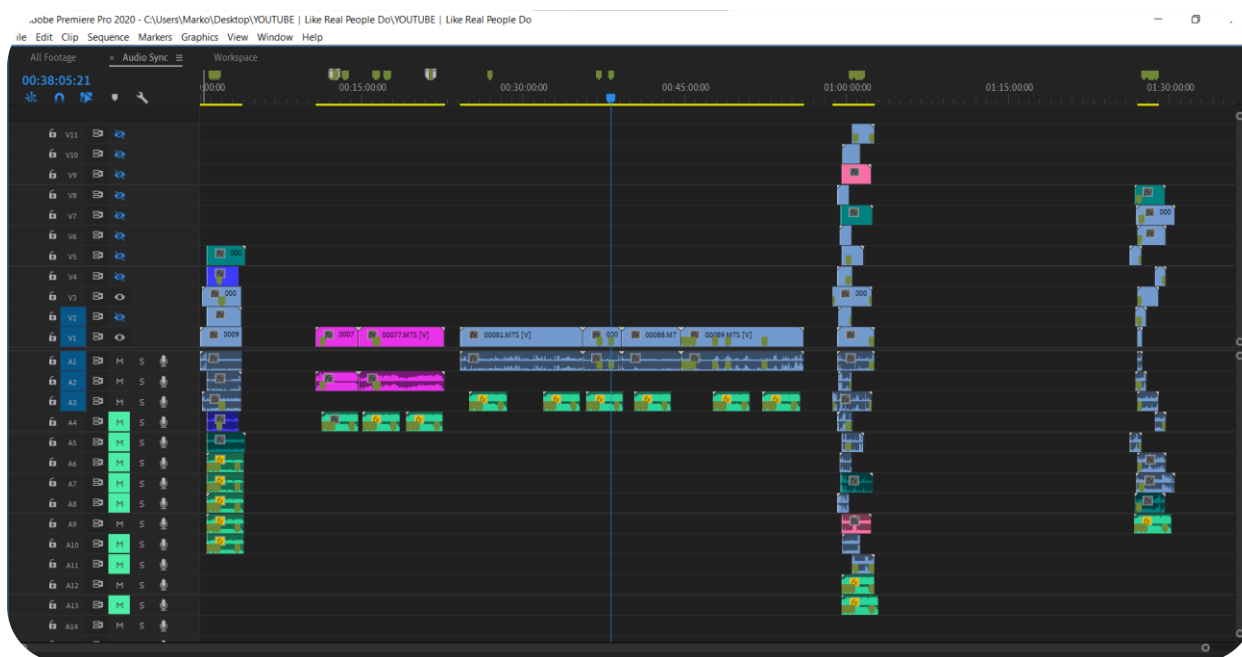
Unutar Adobe Premierea kreira se novi projekt u koji se ubacuju iznad spomenuti materijali, zadržavajući raspored po folderima opisan iznad. Što se samog videa, odnosno glavne sekvence tiče, ona se postavlja na 25 FPS (eng. *frames per second*), što odgovara snimljenom materijalu, te na rezoluciju od 1080x800 piksela, odnosno ranije spomenut 2.40:1 omjer slike.

Kako cjelokupan video materijal ukupnim trajanjem broji nekoliko sati, prvo se kreira zasebna sekvenca (ovdje imenovana „All Footage“ za odvajanje materijala koji će se kasnije koristiti od materijala koji se ne smatra adekvatnim).

Slika 29. Prikaz sekvence „All Footage“ za filtriranje materijala

Budući da projekt sadrži više scena u kojima je potrebno sinkronizirati zvuk s korištenom pjesmom, u tu svrhu kreira se odvojena sekvenc nazvana „Audio Sync“. Iako je zvuk moguće sinkronizirati u prethodnoj sekvenci, ovaj dodatni korak do određene mjere čini projekt preglednijim. Kako automatska audio sinkronizacija u verziji Premierea iz 2020. godine nije uvijek najbolji izbor, određene korake je potrebno napraviti ručno. U ovom slučaju to podrazumijeva doslovno poravnavanje dvaju audio zapisa.

Slika 30. Prikaz sekvence za audio sinkronizaciju

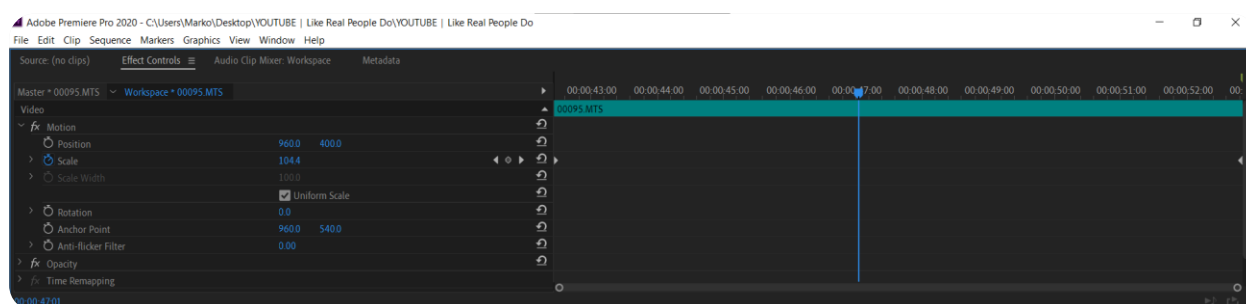
Nakon sinkronizacije sve izvođene glazbe te odabranih ostalih snimaka u „All Footage“ sekvenci, fokus se prebacuje na glavnu sekvencu (ovdje nazvanu „Workspace“) namijenjenu slaganju samog videospota. Iz foldera s audio materijalima u sekvencu se postavlja pjesma te se tijekom preslušavanja mentalno zabilježavaju svi bitni trenutci u kojima je moguće usmjeravati radnju zamišljenim tokom. Budući da se radi o kreativnom procesu, kao i s ostatkom većine ovog projekta, ne postoji točan niti ispravan način izrade ovakvog proizvoda. U ovom slučaju

odlučeno je da će prvi taktovi pjesme otvoriti okruženje scene s telefonskim pozivom, što će instrumentalne linije dodatno naglašavati do početka prvih vokalnih linija. Kako je više-manje konzistentan takt pjesme postignut kombinacijom bubnjeva i specifični melodije električne gitare s naglašenim bas notama, logičan pristup je koristiti tranzijente pjesme za rezove unutar videa.

Što se daljnje radnje tiče, vokalne linije u pjesmi koriste se za iluziju dijaloga likova, gdje se otpjevani tekst ovisno o potrebi scene daje jednom ili drugom liku. Po naglašavanju instrumentalnih linija te vokala zbora, radnja se seli sa scene telefonskog razgovora u idilične scene prirode koje svim aspektima (bojama, svjetlinom, dinamikom) predstavljaju dijametralnu suprotnost prethodno viđenim prizorima.

Za uvodnu scenu kreiran je tekstualno-grafički element s tehničkim podacima o spotu, ulogama produkcijskog tima te drugim informacijama.

Budući da je većina snimljenog materijala odrađena s kamerom fiksiranom na stativu, odlučeno je da se individualnim kadrovima doda dinamika iluzijom polaganog zumiranja. Za postizanje ove iluzije, inicijalna vrijednost Scale vrijednosti postavljena je na 100%, a krajnja između 105% i 110%, ovisno o trajanju snimke.

Slika 31. Promjena Scale vrijednosti za iluziju optičkog zumiranja kamere

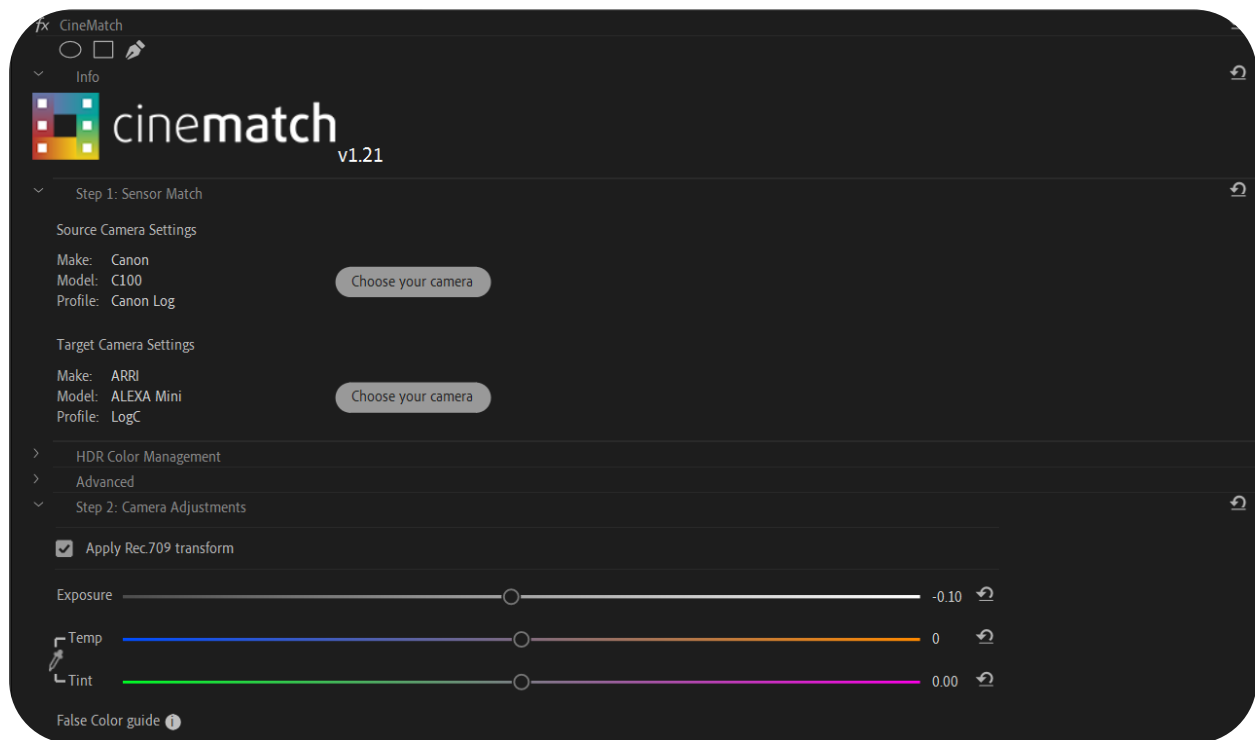
Odlučeno je da su jednostavni rezovi između kadrova dovoljni te da kompliciraniji prijelazi ne pridonose umjetničkoj vrijednosti spota, već samo oduzimaju od nje. Jedino što preostaje je odabrati adekvatne preostale snimke te ih poslagati po vlastitom nahođenju.

Doduše, prije izvoza projekta potrebno je korigirati boju cjelokupnog videa. Važno je napomenuti kako je tijekom snimanja korišten Canonov Cinema LOG profil boje; riječ je o profilu koji u video datoteku sprema maksimalni raspon boje, ali koji u postprodukciji traži obradu boje. Iako je korekciju spomenutog profila moguće odraditi samo korištenjem alata koje sam Premiere nudi, za potrebe ovog projekta koristi se plugin Cinematch.

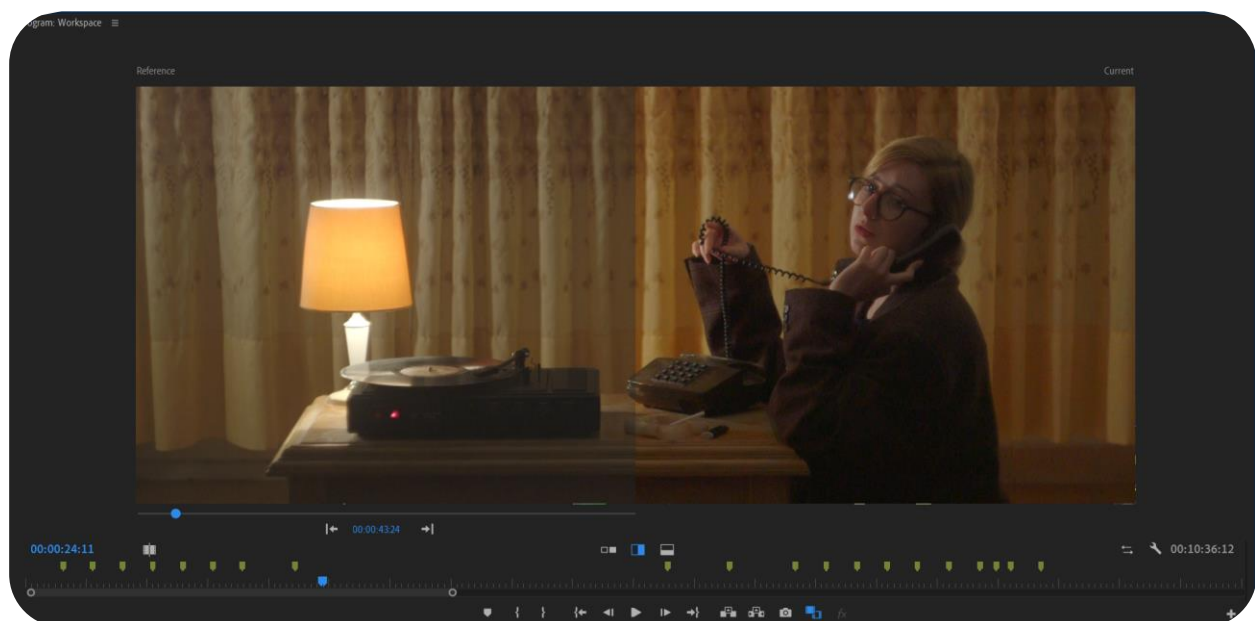
Kako se radi o relativno sposobnom dodatku namijenjenom profesionalnom radu, u par klikova je moguće odabrati kameru koja je korištena za određenu snimku te dobiti prirodan

izgled boje. Dijelu materijala snimljenom na livadama također treba popraviti zelenkasti *tint*, što se postiže pomicanjem klizača na Magenta stranu.

Završetak obrade boje ujedno znači i kraj projekta. Budući da su parametri izvoza već unaprijed određeni u postavkama glavne sekvence na samom početku postprodukcije, preostaje samo pokrenuti izvoz finalnog videospota.

Slika 32. Prikaz Cinematch plugina

Slika 33. Usporedba kadra bez Cinematch plugina i s njim

5. Zaključak

Iako ovaj projekt nije prvi svoje vrste, za ovakav stil produkcije i tim s kojim sam surađivao na njemu, s utrošenim resursima poput vremena i energije ipak se pokazao relativno opširnim i zahtjevnim. Retrospektivno gledajući, proces bi se znatno ubrzao boljim planiranjem i razradom ideja tijekom predproduksijskog stadija s manje potrošenog vremena na setu.

S druge strane, rad utrošen u izviđanje i odabir lokacija se isplatio, kao i relativno rizičan potez pomicanja većine produkcije na lokacije čiji je odabir naizgled bio pucanj u prazno. Ipak, uzevši u obzir potrošeno vrijeme i novac, prijeđenu kilometražu i utrošenu energiju za većinu produkcije, idealan scenarij bi uključivao minimalno još jednu osobu unutar produksijskog tima, budući da je u ovom povećano opterećenje dvoje ljudi.

Što se konačnog proizvoda tiče, smatram kako govori u prilog misli istaknutoj na samom početku ovog završnog rada, odnosno o glazbenom videospotu kao dodatnom sredstvu prijenosa misli i ideja već tematski jakog glazbenog djela.

Sveučilište
Sjever

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Marko Mitas (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Proces izrade glazbenog videospota za pjesmu "Like Real People Do" (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Marko Mitas
(vlastoručni potpis)

Sukladno čl. 83. Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Sukladno čl. 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje znanstvena i umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

6. Literatura

- [1] Roger Ebert recenzija filma „A Hard Day's Night“ | <https://www.rogerebert.com/reviews/great-movie-a-hard-days-night-1964>, dostupno 15.10.2023.
- [2] The Beatles Cinematic Universe | <https://youtu.be/pDtO2jsosS0?si=w2-h6TA3BguWmcYT>, dostupno 15.10.2023.
- [3] „Like Real People Do“ tekst pjesme, Genius | <https://genius.com/Hozier-like-real-people-do-lyrics>, dostupno 17.10.2023.
- [4] Canon EOS C100, Wikipedia | https://en.wikipedia.org/wiki/Canon_EOS_C100, dostupno 17.10.2023.
- [5] Blackmagic Video Assist | <https://www.blackmagicdesign.com/products/blackmagicvideoassist/techspecs/W-VASS-04>, dostupno 17.10.2023.
- [6] Helios-44 serija objektiva, Camerapedia | <https://camerapedia.fandom.com/wiki/Helios-44>, dostupno 17.10.2023.
- [7] Mir-1, Camera-wiki.org | <http://camera-wiki.org/wiki/Mir-1>, dostupno 17.10.2023.
- [8] Canon EF 75-300 mm, Canon | <https://www.canon.hr/lenses/ef-75-300mm-f-4-5-6-iii-lens/>, dostupno 17.10.2023.
- [9] Aputure Amaran H528W, B&H | https://www.bhphotovideo.com/c/product/1114784-REG/aputure_al_528w_528_bulb_daylight_tempratur.html, dostupno 17.10.2023.
- [10] Adobe Premiere Pro, Wikipedia | https://en.wikipedia.org/wiki/Adobe_Premiere_Pro, dostupno 17.10.2023.

Popis slika

Slika 1. Kadar iz ispitnog zadatka „Love, Death & Everything In Between“	11
Slika 2. Kadar iz prvotnog pokušaja snimanja spota pjesme „Like Real People Do“	12
Slika 3. Kadar iz spota pjesme „Angel Band“	13
Slika 4. Kadar iz spota pjesme „Go“	13
Slika 5. Tijelo Canon EOS C100 Mark I cinema kamere (Izvor: Canon).....	16
Slika 6. Blackmagic Video Assist 5“ monitor/snimač (Izvor: Blackmagic Design).....	17
Slika 7. Helios 44-2 58 mm F/2.0 prime objektiv (Izvor: Bali Film Gear Rental).....	18
Slika 8. Mir-1B 37 mm F/2.8 prime objektiv (Izvor: Kamerastore.com)	19
Slika 9. Canon 75-300 mm F/4-5.6 telefoto objektiv (Izvor: Canon)	19
Slika 10. KnightX Split Diopter filter za objektiv (Izvor: AliExpress).....	20
Slika 11. Aputure Amaran H528W LED panel bez sloja difuzije (Izvor: Signals).....	21
Slika 12. Primjer Adobe Premiere Pro projekta	22
Slika 13. Adapter M42 objektivna na EF tijelo kamere (Izvor: Fotodiox).....	22
Slika 14. Helios 44-2 objektiv s 3D printanim prstenom fokusa na setu	23
Slika 15. Proces 3D printanja plastičnih spojnica okvira za difuziju	23
Slika 16. Prikaz vodostaja iznad lokacije snimanja na Modrom jezeru	24
Slika 17. Prikaz lokacije snimanja na jezeru Ričice	25
Slika 18. Kadar s testiranja postava scene	26
Slika 19. Bliski kadar s dvije točke interesa postignut korištenjem split diopter filtera	28
Slika 20. Detaljni kadar polaganja vijenca u jezero snimljen Helios 44-2 objektivom.....	29
Slika 21. Širi kadar odozgora, zabilježen Helios 44-2 objektivom	29
Slika 22. Široki kadar sa subjektom smještenim u lijevu trećinu	30
Slika 23. Uži kadar sa subjektom smještenim u sredinu	30
Slika 24. Široki dvoplan dokumentarno-igrane prirode	31
Slika 25. Prikaz scene telefonskog razgovora u šumi	32
Slika 26. SmallRig artikulirajuća ruka sa stezaljkom (Izvor: SmallRig)	34
Slika 27. Prikaz konačnog postava scene	34
Slika 28. Raspored materijala unutar glavnog foldera projekta	35
Slika 29. Prikaz sekvence „All Footage“ za filtriranje materijala	36
Slika 30. Prikaz sekvence za audio sinkronizaciju	36
Slika 31. Promjena Scale vrijednosti za iluziju optičkog zumiranja kamere	37
Slika 32. Prikaz Cinematch plugina	38
Slika 33. Usporedba kadra bez Cinematch plugina i s njim.....	38

